

FINANSUTSKOTTETS BETÄNKANDE 32/2004 rd

Regeringens proposition med förslag till lag om ändring av 114 § i mervärdesskattelagen

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 13 oktober 2004 en proposition med förslag till lag om ändring av 114 § i mervärdesskattelagen (RP 189/2004 rd) till finansutskottet för beredning.

Beredning i delegation

Ärendet har beretts i finansutskottets skattedelegation.

Sakkunniga

Skattedelegationen har hört

- lagstiftningsråd Tommi Parkkola, finansministeriet

- trafikråd Kari Saari, kommunikationsministeriet
 - överinspektör Anna-Mari Seppälä, Skattestyrelsen
 - verkställande direktör Pentti Rantala, Autoalan Keskusliitto ry
 - ordförande Risto Tuori, Bilförbundet
 - verkställande direktör Pekka Puputti, Bilimportörerna r.f.
 - direktör Timo Sipilä, Centralförbundet för lant- och skogsbruksproducenter MTK rf.
- Företagarna i Finland rf och Koneyrittäjien Liitto ry har lämnat skriftliga utlåtanden.

PROPOSITIONEN

Regeringen föreslår en sådan ändring i mervärdesskattelagen att begränsningen av avdragsrätten för personbilar preciseras när det gäller bilar

avsedda för två ändamål genom att i lagen tas in en definition av sådana bilar.

Lagen avses träda i kraft så snart som möjligt efter det att den har antagits och blivit stadfäst.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Motivering

Utskottet tillstyrker lagförslaget utan ändringar.

I mervärdesskattelagen finns inga definitioner på vare sig personbilar eller fordon i andra fordonsklasser. Hittills har beskattningen byggts

på definitionerna i fordonslagstiftningen eller motsvarande tidigare lagstiftning. För klarhetens skull vill regeringen nu komplettera mervärdesskattelagen med en definition på bilar avsedda för två ändamål. Tillägget anses nödvän-

digt på grund av vissa ändringar i fordonslagstiftningen.

Däremot har det sedan början av 1999 funnits en explicit bestämmelse om begränsning av avdragsrätten för bilar avsedda för två ändamål i mervärdesskattelagen (962/1998). Avdragsrätten hade begränsats redan tidigare till den del fordon avsedda för två ändamål klassificerades som personbilar, dvs. om de hade fler säten än kunde placeras bredvid förarsätet. Därmed har begränsningen av avdragsrätten rätt allmänt gällt det slag av bilar avsedda för två ändamål som nämns i propositionen. I bakgrunden finns tanken att bilar avsedda för två ändamål till sina egenskaper vid persontransport och sitt faktiska ändamål svarar mot personbilar. Bestämmelserna avser att bibehålla den faktiska räckvidden för begränsningar av avdragsrätten för personbilar oförändrad och att hindra sådana snedvridningar i efterfrågan som enbart beror på ett intresse för skatteförmåner.

Lagstiftarens syfte att begränsa avdragsrätten för den moms som finns inbyggd i anskaffningspriset på ett fordon avsett för två ändamål har alltså uttryckts klart och tydligt redan i lagändringen 1998 och svarar i långa stycken mot praxis. De skattskyldiga har informerats om bestämmelserna bl.a. genom skattestyrelsens anvisningar 1999 och 2004 och saken framgår också av den juridiska litteraturen. På dessa grunder menar utskottet att regeringens proposition inte handlar om att det rättsliga läget skulle förändras utan om att tydliggöra lagstiftningen och säkerställa att det rättsliga läget består. Det faktum att begreppet fordon avsett för två ändamål 2003 ersattes med fordon avsett för flera ändamål i fordonslagstiftningen förändrar inte läget.

Definitionen på bilar avsedda för två ändamål

I mervärdesskattelagen definieras bilar avsedda för två ändamål på samma sätt som vid fordon beskattningen. Med dem avses precis som nu paketbilar utrustade med andra säten än förarsätet och sätena bredvid förarsätet eller anordningar för att göra fast sätena. Bestämmelserna omfattar inte sitsar för tillfälligt bruk enligt 24 § i bilskattelagen eller sitsar som godkänts för paket-

bilar enligt de vägtrafikbestämmelser som gällde före den 30 september 1998.

Utskottet har behandlat definitionen närmare i samband med proposition RP 190/2004 rd. Det ansåg att förslaget var tydligt och därmed bidrog till rättssäkerheten och en enhetlig beskattning.

I samband med behandlingen av ärendet har utskottet sett på möjligheten att undanta sådana fordon av typen double cab och pick up som i praktiken bara används för arbetsändamål från begreppet bilar avsedda för två ändamål. Det vore i sig tillrådligt t.ex. med tanke på många småföretagare. Men slutresultatet är att det på detta stadium inte går att göra undantag från definitionen på bilar avsedda för två ändamål utan risk för ett betydande skattebortfall. Frågan behandlas närmare i samband med RP 190/2004 rd.

Ikraftträdande

Vid utfrågningen av sakkunniga i utskottet har det föreslagits att begränsningen av avdragsrätten för bilar avsedda för två fordon ska tillämpas på bilar som registreras först från början av 2005 eller först från och med den dag lagen träder i kraft. Men utskottet ser inte detta som möjligt eller ens motiverat.

Regeringens proposition förändrar som sagt inte det rättsliga läget, den gör det bara tydligare. Ur den synvinkeln är det inte motiverat att rättsskyddet medges retroaktivt som föreslagits. Det vore också orättvist för de övriga skattskyldiga om avdragsrätten var beroende av registreringstidpunkten och inte av bilmodellen.

De föreslagna ändringarna vore särskilt problematiska med tanke på gemenskapslagstiftningen och skatteintäkterna. En medlemsstat som i sin skattelagstiftning medvetet avstår från en begränsning av avdragsrätten kan enligt gemenskapslagstiftningen därefter inte längre införa begränsningen.

Gemenskapslagstiftningen tillåter inte heller att likadana varor beskattas olika. Att en och samma fordonmodell registreras vid olika tidpunkter gör inte fordonen till olika varor. Om avdragsrätt beviljas bilar som registrerats vid en viss tidpunkt betyder det alltså att motsvarande

avdrag måste beviljas alla andra bilar avsedda för två ändamål. Det skulle urholka det föreslagna ändringarna. Det skulle få direkta återverkningar på statens skatteintäkter, med beaktande av hur lätt det är att registrera en ändring. Dessutom kunde det rasera grunden för hela idén med begränsning av avdragsrätten för personbilar. Den vägen hotas i sista hand hela skatteinkomst-effekten av begränsningen av avdragsrätten för personbilar, ca 220 miljoner euro per år. Utskottet anser att detta mycket väl beskriver vilken roll en tydlig lagstiftning spelar också i detta sammanhang.

Husvagnar

Vid utfrågningen av sakkunniga i utskottet har det föreslagits att avdragsrätten enligt mervärdesskattelagen också ska omfatta husvagnar som anskaffats enbart för användning som berättigar till avdragsrätt. De används t.ex. för inkvartering av företagare och deras anställda vid maskinentreprenader.

Avdragsrätten för husvagnar har begränsats precis som för personbilar, motorcyklar och vissa fartyg och luftfartyg för fritidsbruk av administrativa skäl och av övervakningsskäl. Undantaget för personbilar som anskaffats bara för ändamål som berättigar till avdragsrätt fogades en

gång till lagen i samband med behandlingen i riksdagen. Om undantaget utvidgas till husvagnar betyder det vissa problem med gränsdragningen och med övervakningen, eftersom husvagnar också används för privata ändamål. Avdragsrätten gäller dessutom också andra fordon som möjligen används bara i affärsverksamhet. Att utvidga undantaget till den betyder ytterligare problem med övervakningen.

Enligt utredning till utskottet har kommissionen nyligen lämnat ett förslag om ett system med en enda kontaktpunkt. Förslaget preciserar vad avdragsrätten omfattar i de olika medlemsstaterna. Utskottet anser att eventuella justeringar av begränsningarna av avdragsrätten i mervärdesskattelagen lämpligen görs på en och samma gång som de ändringar som ett nytt direktiv möjligen kommer att kräva. Därför är det inte befoget med en särskild ändring i detta sammanhang, menar utskottet.

Förslag till beslut

Med stöd av det ovan anförda föreslår finansutskottet

att lagförslaget godkänns utan ändringar.

Helsingfors den 30 november 2004

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Olavi Ala-Nissilä /cent

vordf. Matti Ahde /sd

medl. Christina Gestrin /sv

Jyri Häkämies /saml

Kyösti Karjula /cent

Jari Koskinen /saml

Pekka Kuosmanen /saml

Reijo Laitinen /sd

Iivo Polvi /vänst

Virpa Puisto /sd

Markku Rossi /cent

Matti Saarinen /sd

Anni Sinnemäki /gröna

Irja Tulonen /saml

Kari Uotila /vänst

Jukka Vihriälä /cent

ers. Timo Kalli /cent (delvis)

Bjarne Kallis /kd

Eero Lämsä /cent

Maija Rask /sd (delvis).

Sekreterare var

utskottsråd Maarit Pekkanen.

RESERVATION

Motivering

Avdragsrätten bör i detta sammanhang utsträckas till att omfatta husvagnar som anskaffats enbart för företagsbruk. Husvagnar används framför allt för arbetsplatsinkvartering av maskinföretagare och deras anställda. Skogsmaskinföretagare är t.ex. i sin egenskap av arbetsgivare i skogsbranschen skyldiga att ordna med inkvartering på arbetsplatsen för sina anställda (Statsrådets förordning om säkerheten i drivningsarbete 749/2001). Inte minst i norra Finland har det vi-

sat sig praktiskt med husvagnar för att sköta saken som lagen bjuder. Husvagnarna används i praktiken enbart i företagssyfte. Avdragsrätten spelar ingen större roll för skatteinkomsterna.

Förslag

Med stöd av det ovan anförda föreslår vi

att lagförslaget godkänns med följande ändringar:

Lag**om ändring av 114 § i mervärdesskattelagen**

I enlighet med riksdagen beslut

ändras i mervärdesskattelagen av den 30 december 1993 (1501/1993) 114 § 2 mom. sådant det lyder delvis ändrat i lag 1486/1994 och 962/1998, *samt fogas* till paragrafen ett nytt 4 mom. som följer:

114 §

Den begränsning av avdragsrätten som avses i 1 mom. 5 punkten gäller inte fordon och fartyg som har anskaffats för försäljning, uthyrning, användning för yrkesmässig persontransport eller körundervisning eller personbil *eller hus-*

vagn som har anskaffats för att enbart användas för ändamål som berättigar till avdragsrätt.

(4 mom. som i FiUB)

Ikraftträdandebestämmelsen
(Som i FiUB)

Helsingfors den 30 november 2004

Jyri Häkämies /saml
Jari Koskinen /saml
Pekka Kuosmanen /saml
Iivo Polvi /vänst

Irja Tulonen /saml
Kari Uotila /vänst
Bjarne Kallis /kd